

Examining the impact of competence, independence, honesty, professional care and experience of the auditor on the quality of the audit, taking into account personality dimensions

Ali Asghar Rezaei Rajani¹, Hamzeh Mohamadi Khoshoei², Ali Mahdad³

Abstract

Purpose: The present study was conducted with the aim of investigating the effect of competence, independence, honesty, professional care and auditor experience on the quality of auditing, taking into account the personality dimensions.

Method: The current research was an applied research that was conducted in the field. The present research method was correlational in terms of data collection method. The statistical population of the said study included auditors working in all audit categories in audit institutions that are members of the Iranian Certified Public Accountants Society, from which ۳۸۴ people were selected as a sample. The data collection tool included a standard questionnaire. In order to analyze the data of the current research, the statistical method of structural equations was used. The whole process of quantitative research data analysis was done in SPSS version ۲۰ and PLS version ۲ software.

Findings: According to the results of the research model, it was determined that independence, professional care and honesty have a significant effect on auditors' personality dimensions. The results also showed that competence, independence and honesty have an effect on audit quality. As per results of the research, it was determined that personality traits have a remarkable effect on audit quality.

Results: Therefore, in order to increase the level of audit quality, attention should be paid to various variables and provide a platform to create competence, independence, honesty, professional care and experience of the auditor.

Keywords: audit quality, personality trait, independence, competence, professional care

1. student in accounting, Isfahan branch (Khorasgan), Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

2. PhD 2. Assistant Professor of Accounting Department, Isfahan Branch (Khorasgan), Islamic Azad University, Isfahan, Iran

3. Associate Professor, Department of Psychology, Isfahan Branch (Khorasgan), Islamic Azad University, Isfahan, Iran

بررسی تأثیر شایستگی، استقلال، صداقت، اعمال مراقبت حرفه‌ای و تجربه حسابرس بر کیفیت حسابرسی با در نظر گرفتن ابعاد شخصیتی

علی اصغر رضائی رجانی^۱، حمزه محمدی خوشی^۲، علی مهداد^۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۵/۲۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۱/۱۲

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر شایستگی، استقلال، صداقت، اعمال مراقبت حرفه‌ای و تجربه حسابرس بر کیفیت حسابرسی با در نظر گرفتن ابعاد شخصیتی اجرا گردید. روش: پژوهش حاضر از نوع، پژوهشهای کاربردی بود که به صورت میدانی انجام گردید. روش پژوهش حاضر از نظر روش گردآوری داده‌ها همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل حسابرسان مشغول به کار در کلیه رده‌های حسابرسی در مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران بود که از بین آن‌ها تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه انتخاب شده است. ابزار گردآوری اطلاعات شامل پرسشنامه استاندارد بود. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش حاضر از روش آماری معادلات ساختاری استفاده گردید. تمامی روند تجزیه و تحلیل داده‌های کمی پژوهش در نرم‌افزارهای اس پی اس نسخه ۲۰ و پی ال اس نسخه ۲ انجام گرفت.

یافته‌ها: مطابق با نتایج مدل پژوهش مشخص گردید که استقلال، اعمال مراقبت حرفه‌ای و صداقت بر ابعاد شخصیتی حسابرسان تأثیر معناداری دارد. نتایج همچنین نشان داد که شایستگی، استقلال و صداقت بر کیفیت حسابرسی تأثیرگذار است. مطابق با نتایج تحقیق مشخص گردید که ویژگی‌های شخصیتی بر کیفیت حسابرسی تأثیر معناداری دارد.

نتایج: بنابراین در جهت افزایش سطح کیفیت حسابرسی می‌بایستی به متغیرهای مختلفی توجه گردد و بستری در جهت ایجاد شایستگی، استقلال، صداقت، اعمال مراقبت حرفه‌ای و تجربه حسابرس فراهم نمود. کلیدواژه‌ها: کیفیت حسابرسی، ویژگی شخصیتی، استقلال، شایستگی، اعمال مراقبت حرفه‌ای

۱. دانشجوی دکتری حسابداری، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.
aliasgharrezai63@gmail.com

۲. استادیار گروه حسابداری، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران (نویسنده مسئول).
mohammadi.khosh@yahoo.com

۳. دانشیار گروه روانشناسی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

mahdad_a@yahoo.com

امروزه حسابرسی به‌عنوان یکی از مشاغل مهم و کلیدی در سطح بین‌المللی بوده و نقش اساسی در مسیر رشد و عالی عملکرد مالی شرکت‌ها و سازمان‌ها دارد (ویلیکینس^۱ و همکاران، ۲۰۲۳، ۱۶۲). یکی از شاخص‌های مهم در حوزه حسابرسی، بهبود کیفیت حسابرسی می‌باشد. کیفیت حسابرسی به مجموعه‌ای از ویژگی‌هایی گفته می‌شود که در فرآیند انجام حسابرسی، باعث افزایش قابل‌اطمینان بودن گزارش حسابرسی و بهبود کارایی حسابرس در تشخیص خطاها و نقص‌های موجود در صورت‌های مالی شرکت موردحسابرسی می‌شود (ژیائو^۲ و همکاران، ۲۰۲۰، ۱۱۱). به‌طور کلی، کیفیت حسابرسی با توجه به رعایت اصول حسابرسی، استفاده از روش‌های مناسب در فرآیند حسابرسی، ارزیابی دقیق و کامل صورت‌های مالی شرکت و همچنین ارائه گزارش حسابرسی صحیح و قابل‌اعتماد به مدیران و سایر کاربران گزارش حسابرسی، تعریف می‌شود (آزیکانی^۳ و همکاران، ۲۰۲۳، ۳). در مسیر بهبود کیفیت حسابرسی، متغیرها و شاخص‌های مختلفی تأثیرگذار است که این مسئله سبب گردیده است تا مطالعات در خصوص بهبود کیفیت حسابرسی به‌صورت مناسب و مطلوبی انجام گردد (چیریتینس^۴ و همکاران، ۲۰۲۳، ۱۶۲).

یکی از متغیرهای کلیدی در حوزه حسابرسی؛ شایستگی حسابرسان می‌باشد. تعریف شایستگی حسابرسان، بسیار پیچیده و گسترده بوده و متکی بر ترکیبی از دانش، تجربه و توانایی‌های فردی است (چارفر و وب^۵، ۲۰۱۷، ۴۳۲). در واقع، شایستگی حسابرسان شامل توانایی‌های فردی، مهارت‌های حرفه‌ای، دانش فنی و قابلیت‌های روابط عمومی است که به آن‌ها امکان می‌دهد تا باکیفیت بالا و با اعتمادبه‌نفس، حسابرسی را انجام دهند. برای شایستگی حسابرسان، مهارت‌های حرفه‌ای بسیار مهم است (لاوسون^۶ و همکاران، ۲۰۱۵، ۱۵۱). حسابرسان باید توانایی‌های موردنیاز به منظور انجام حسابرسی را داشته باشند، ازجمله توانایی‌های فنی، تحلیلی و ارزیابی. همچنین، آن‌ها باید توانایی‌های مدیریت پروژه، ارتباطات عمومی و مذاکره را نیز داشته باشند. به‌علاوه، دانش فنی بسیار مهم است. حسابرسان باید دانش کافی در زمینه حسابداری، مالی، مالیات و قوانین مربوط به حسابرسی داشته باشند. آن‌ها باید با قوانین و مقررات حسابرسی آشنا باشند و توانایی تفسیر و تطبیق آن‌ها با شرایط

1. Willekens
2. Xiao
3. Azizkhani
4. Christensen
5. Chaffer & Webb
6. Lawson

شرکت‌های موردحسابرسی را داشته باشند (تورنر و تیلر^۱، ۲۰۲۲، ۳). همچنین، قابلیت‌های روابط عمومی بسیار مهم است. حسابرسان باید توانایی‌های خوبی در ارتباط با مدیران شرکت‌های موردحسابرسی داشته باشند و بتوانند با آن‌ها به خوبی ارتباط برقرار کنند. همچنین، آن‌ها باید توانایی‌های خوبی در ارتباط با سایر اعضای تیم حسابرسی، مشتریان و دیگر کاربران گزارش حسابرسی داشته باشند. به‌طور کلی، شایستگی حسابرسان بسیار مهم است و باید توانایی‌های فردی، مهارت‌های حرفه‌ای، دانش فنی و قابلیت‌های روابط عمومی را داشته باشند تا بتوانند باکیفیت بالا حسابرسی را انجام دهند (النیمر و مصطفی^۲، ۲۰۲۲، ۲۱۵). استقلال از دیگر متغیرهای مهم در حوزه حسابرسی می‌باشد. استقلال حسابرسان به معنای عدم وابستگی آن‌ها به شرکت یا سازمانی است که در حسابرسی آن‌ها مشغول به کار هستند. به عبارت دیگر، حسابرسان باید در انجام حسابرسی خود، به‌طور کامل مستقل و بدون تأثیر وابستگی‌های مالی، سیاسی یا دیگر نوع تأثیرات از سوی شرکت یا سازمان موردحسابرسی عمل کنند (کریم^۳ و همکاران، ۲۰۲۲، ۱۱۶). استقلال حسابرسان از اهمیت بسیاری برخوردار است، زیرا باعث افزایش اعتماد عمومی به گزارش حسابرسی می‌شود. با داشتن استقلال، حسابرسان می‌توانند به‌طور کامل بر روی موارد قانونی و مالیاتی تمرکز کنند و تضمین کنند که گزارش حسابرسی آن‌ها بر اساس واقعیت‌های مالی و عملکرد شرکت صادر شده است. برای داشتن استقلال، حسابرسان باید از هرگونه تأثیرات غیرمجاز وابستگی‌های مالی یا سیاسی به شرکت یا سازمان موردحسابرسی خود، اجتناب کنند. آن‌ها باید به‌طور کامل مستقل از هرگونه ارتباطات شخصی با مدیران شرکت یا سازمان موردحسابرسی عمل کنند و تأیید کنند که هیچ تأثیری بر روی گزارش حسابرسی آن‌ها نخواهد داشت (تلها^۴ و همکاران، ۲۰۲۲، ۳). به‌طور کلی، استقلال حسابرسان یکی از مهم‌ترین عوامل در افزایش اعتماد عمومی به حسابرسی است. با داشتن استقلال، حسابرسان می‌توانند به‌طور کامل بر روی موارد قانونی و مالیاتی تمرکز کرده و تضمین کنند که گزارش حسابرسی آن‌ها بر اساس واقعیت‌های مالی و عملکرد شرکت صادر شده است (کیترون^۵، ۲۰۰۳، ۲۴۵). از طرفی، صداقت حسابرسان نیز دیگر متغیر مورد بررسی در تحقیق حاضر می‌باشد. صداقت حسابرسان به معنای ارائه گزارش حسابرسی دقیق، شفاف و بدون تعارض منافع است. یک حسابرس صادق باید برای انجام حسابرسی، به‌طور کامل مستقل و بدون تأثیر وابستگی‌های مالی، سیاسی یا دیگر نوع تأثیرات از سوی شرکت یا سازمان موردحسابرسی

1. Turner & Tyler
2. Al-Nimer & Mustafa
3. Karim
4. Talha
5. Citron

عمل کند. صداقت حسابرسان به عنوان یک مفهوم اصولی در حسابرسی، از اهمیت بسیاری برخوردار است. با داشتن صداقت، حسابرسان می‌توانند به‌طور کامل بر روی موارد قانونی و مالیاتی تمرکز کنند و تضمین کنند که گزارش حسابرسی آن‌ها بر اساس واقعیت‌های مالی و عملکرد شرکت صادر شده است (رانکین و همکاران^۱، ۲۰۰۸، ۱۰۸۵). برای داشتن صداقت، حسابرسان باید از هرگونه تأثیرات غیرمجاز وابستگی‌های مالی یا سیاسی به شرکت یا سازمان موردحسابرسی خود، اجتناب کنند. آن‌ها باید به‌طور کامل مستقل از هرگونه ارتباطات شخصی با مدیران شرکت یا سازمان موردحسابرسی، عمل نموده و تأیید کنند که هیچ تأثیری بر روی گزارش حسابرسی آن‌ها نخواهد داشت. به‌طور کلی، صداقت حسابرسان یکی از مهم‌ترین عوامل در افزایش اعتماد عمومی به حسابرسی است (موریس و کیلیان^۲، ۲۰۰۷، ۳). با داشتن صداقت، حسابرسان می‌توانند به‌طور کامل بر روی موارد قانونی و مالیاتی تمرکز داشته و تضمین کنند که گزارش حسابرسی آن‌ها بر اساس واقعیت‌های مالی و عملکرد شرکت صادر شده است (هانان و همکاران^۳، ۲۰۰۶، ۸۸۷).

همچنین اعمال مراقبت حرفه‌ای از دیگر متغیرهای مهم در مسیر بهبود کیفیت حسابرسی می‌باشد. اعمال مراقبت حرفه‌ای حسابرسان به مجموعه اقدامات و روش‌هایی گفته می‌شود که حسابرسان در انجام حسابرسی می‌بایست به آن‌ها توجه کنند تا بتوانند گزارش حسابرسی دقیق و شفافی را ارائه دهند (ژنگدان و همکاران^۴، ۱۹۹۷، ۳). بررسی و تحلیل دقیق اطلاعات مالی و عملکردی شرکت یا سازمان موردحسابرسی، بررسی و تأیید صحت و سندپردازی اطلاعات مالی و عملکردی شرکت یا سازمان موردحسابرسی و بررسی و تأیید صحت و سندپردازی سیستم‌های حسابداری و کنترل داخلی شرکت یا سازمان موردحسابرسی از جمله اقدامات مراقبت حرفه‌ای مناسب حسابرسان می‌باشد (چو و براسی^۵، ۲۰۲۰، ۱۵۳). با اعمال مراقبت حرفه‌ای، حسابرسان می‌توانند تضمین کنند که گزارش حسابرسی آن‌ها بر اساس واقعیت‌های مالی و عملکرد شرکت صادر شده است و به این ترتیب، اعتماد عمومی به حسابرسی و شرکت یا سازمان موردحسابرسی افزایش می‌یابد (ژنگدان و همکاران، ۱۹۹۷، ۳).

تجربه حسابرسی دیگر متغیر موردبررسی در تحقیق حاضر می‌باشد. تجربه حسابرسان به مجموعه اطلاعات، مهارت‌ها و تخصص‌هایی گفته می‌شود که حسابرسان در طول سال‌های

1. Rankin
- 2..Morris & Kilian
3. Hannan
4. Zhengdan
5. Chow & Bracci

کاری خود به دست می‌آورند (هائریدیستیا و فادجارینی^۱، ۲۰۱۹، ۲۵). این تجربه شامل شناخت عمیق از قوانین، مقررات و استانداردهای حسابرسی، تخصص در حوزه‌های مختلف مالی و عملکردی شرکت‌ها، تجربه در برقراری ارتباط با مدیران و صاحبان مشاغل و تجربه در انجام حسابرسی در صنایع و شرکت‌های مختلف است. از همواره ویژگی‌های شخصیتی یکی از متغیرهای مهم و تأثیرگذار در حوزه حسابرسی می‌باشد (پوترا و دویراندرا^۲، ۲۰۱۹، ۳۲). امروزه ویژگی شخصیتی به‌عنوان یکی از جنبه‌های مهم و کلیدی در مسیر رشد و تعالی رفتارهای فردی و گروهی می‌باشد (خدنی و همکاران^۳، ۲۰۱۹، ۲۶). ویژگی‌های شخصیتی در میان حسابرسان نقش مهم و اساسی در مسیر فعالیت و عملکرد آنان دارد و می‌تواند فرایندهای شغلی حسابرسان را به‌شدت تحت شعاع قرار دهد. پی بردن به نوع ویژگی‌های شخصیتی حسابرسان با توجه به محیط‌های فردی و شغلی می‌تواند نقش مهمی در بهبود عملکردهای آنان داشته باشد (هائریدیستیا و فادجارینی، ۲۰۱۹، ۲۵).

در تحقیقات مختلفی به این مسئله اشاره شده است. مرتضوی (۱۴۰۰) پس از بررسی‌های خود پی برد که تلاش حسابرسی بر تأخیر در گزارش حسابرسی در شرکت‌های پذیرفته‌شده بورس‌سازان بهادار تهران تأثیر دارد. تلاش حسابرسی بر تخصص حسابرسی در صنعت در شرکت‌های پذیرفته‌شده بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد. آگوس^۴ (۲۰۱۴) در تحقیق خود که با هدف تأثیر شک و تردید، وضعیت حسابرسی، استقلال، اخلاق، تخصص و تجربه حسابرسان حرفه‌ای بر صحت اظهارنظر حسابرسان در شرکت حسابداری عمومی در یوگیا کارتا انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود مشخص نمودند که افراد فعال در حوزه حسابرسی باید حرفه‌ای و دارای تجربه کاری، تجربه در فعالیت‌های حسابرسی و یادگیری رسمی باشد. پیری و همکاران (۱۴۰۰) اشاره داشتند که ویژگی‌های کمیته حسابرسی تأثیر مستقیمی بر کیفیت حسابرسی دارد؛ هر چند تأثیر آن از نظر آماری معنادار نیست. همچنین متغیرهای کنترلی پژوهش (تمرکز مالکیت و اندازه شرکت) تأثیر مستقیم و معناداری بر کیفیت حسابرسی دارند. گون و همکاران^۵ (۲۰۲۱) پس از بررسی‌های خود پی بردند که کنترل داخلی مناسب در صورتی که به‌صورت جدی انجام گردد؛ می‌تواند زمینه جهت بهبود کیفیت حسابرسی را فراهم نماید. پوتری و ننگیز^۶ (۲۰۲۱) پس از بررسی‌های خود مشخص نمودند که شایستگی و تجربه کاری در کنار کنترل داخلی مطلوب؛ می‌تواند زمینه

1. Haeridištia & Fadjarenie
2. Putra & Dwirandra
3. Khaddafi
4. Agus
5. Gunn, Liao & Zhou
6. Putri & Nengzih

جدی در جهت بهبود کیفیت حسابرسی را فراهم نماید. ویدیانته و همکاران^۱ (۲۰۱۸) اشاره داشتند که اگر شایستگی یک حسابرس افزایش یابد، بیشتر تضمین می‌کند که کیفیت حسابرسی حاصل همچنان خوب باشد. با توجه به اهمیت و کارکردهای برخی متغیرها از جمله شایستگی، استقلال، صداقت، اعمال مراقبت حرفه‌ای و تجربه حسابرس، نیاز است تا با مطالعات جدی بستر مهمی در جهت به‌کارگیری این متغیرها در برخی حوزه‌های حسابرسی از جمله کیفیت حسابرسی فراهم گردد. این مسئله سبب گردیده است تا نیاز به مطالعات جدی در مسیر بهبود کیفیت حسابرسی کاملاً درک گردد. این در حالی است که نبود مطالعات در مسیر رشد و توسعه کیفیت حسابرسی باعث شده تا امروزه فرایند بهبود کیفیت حسابرسی با توجه به برخی متغیرها از جمله ویژگی‌های شخصیتی حسابرسان کاملاً مشهود و مبهم باشد. این مسئله سبب گردیده است تا فرایند توسعه کیفیت حسابرسی بر مبنای برخی متغیرها از جمله شایستگی، استقلال، صداقت، اعمال مراقبت حرفه‌ای، تجربه حسابرس و همچنین ویژگی‌های شخصیتی حسابرسان دچار مشکلات عمده‌ای گردد. با این توجه، تحقیق حاضر با هدف بررسی تأثیر شایستگی، استقلال، صداقت، اعمال مراقبت حرفه‌ای و تجربه حسابرس بر کیفیت حسابرسی با در نظر گرفتن ابعاد شخصیتی طراحی و اجرا شده است.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع، پژوهش‌های کاربردی می‌باشد که به‌صورت میدانی انجام گردید. روش پژوهش حاضر از نظر روش گردآوری داده‌ها همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل حسابرسان مشغول به کار در کلیه رده‌های حسابرسی در مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران بود که از بین آن‌ها تعداد ۳۸۴ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شده است. ابزار گردآوری اطلاعات شامل پرسشنامه استاندارد بود که توضیحات آن در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱: ابزار جمع‌آوری تحقیق

متغیر	منبع	تعداد سؤال	مؤلفه‌ها	میزان پایایی گزارش شده در منبع	میزان پایایی محاسبه شده در پژوهش حاضر
شایستگی	پوتری و ننگیز (۲۰۲۱)	۹ سؤال	-	۰/۸۵	۰/۸۷
استقلال	دامانیک و همکاران (۲۰۲۱)	۴ سؤال	-	۰/۸۶	۰/۸۰

1. Widyanto ,Kwarto & Kurniawati

متغیر	منبع	تعداد سؤال	مؤلفه‌ها	میزان پایایی گزارش شده در منبع	میزان پایایی محاسبه شده در پژوهش حاضر
صداقت	پاتیه و همکاران (۲۰۲۱)	۴ سؤال	-	۰/۸۸	۰/۸۲
اعمال مراقبت حرفه‌ای	دارماوان (۲۰۲۰)	۳ سؤال	-	۰/۸۱	۰/۸۳
تجربه حسابرسان	پوتری و ننگیز (۲۰۲۱)	۸ سؤال	-	۰/۸۹	۰/۸۱
کیفیت حسابرسان	پوتری و ننگیز (۲۰۲۱)	۷ سؤال	-	۰/۸۶	۰/۸۰
ابعاد شخصیتی	NEO	۶۰ سؤال	بی‌ثباتی، برون‌گرایی، انعطاف‌پذیری، توافق، باوجدانی	۰/۸۷	۰/۸۱

به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش حاضر از روش آماری معادلات ساختاری استفاده شد. تمامی روند تجزیه و تحلیل داده‌های کمی پژوهش در نرم‌افزارهای اس پی اس ۱ نسخه ۲۰ و پی ال اس ۲ نسخه ۲ انجام گرفت.

یافته‌های پژوهش

جدول ۲ یافته‌های توصیفی مربوط به نمونه‌های پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۲: یافته‌های توصیفی پژوهش

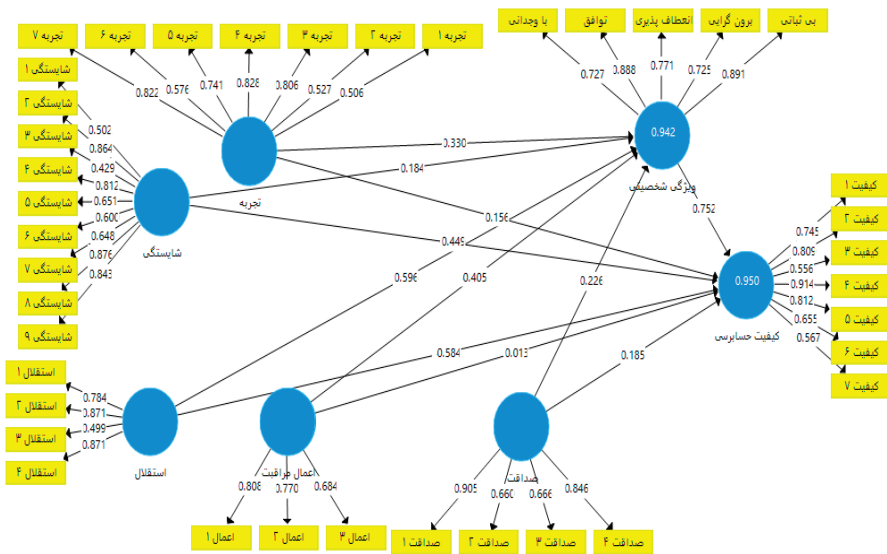
ویژگیهای جمعیت شناختی	گروه‌ها	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۲۸۲	۷۳/۴
	زن	۱۰۲	۲۶/۶
سطح تحصیلات	دکتری	۴۵	۱۱/۷
	کارشناسی ارشد	۱۴۵	۳۷/۸
	کارشناسی	۱۹۴	۵۰/۵

1.SPSS

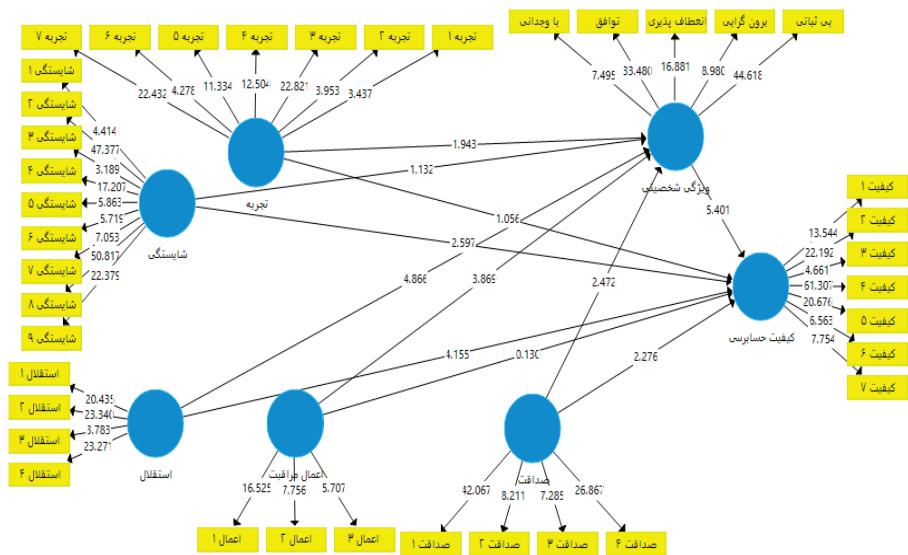
2.PLS

ویژگیهای جمعیت شناختی	گروه‌ها	فراوانی	درصد
سابقه شغلی	زیر ۵ سال	۴۵	۱۱/۷
	۵-۱۰ سال	۱۰۲	۲۶/۶
	بیش از ۱۰ سال	۲۳۷	۶۱/۷

به منظور بررسی مدل تحقیق از روش معادلات ساختاری استفاده شد. جهت شناسایی توزیع داده‌های پژوهش حاضر از محاسبه کشیدگی و چولگی استفاده شد. با توجه به نتایج این شاخص‌ها مشخص شد که داده‌های پژوهش حاضر از توزیع غیرطبیعی برخوردار بودند. با توجه به غیرطبیعی بودن توزیع داده‌های پژوهش جهت انجام روش معادلات ساختاری از نرم‌افزارهای واریانس محور استفاده شد. شکل شماره ۱ و ۲ مدل پژوهش در حالت بار عاملی و ضرایب تی را به نمایش گذاشته است.

شکل ۱. مدل پژوهش در حالت بار عاملی

شکل ۲. مدل پژوهش در حالت ضرایب تی

جدول ۳ خلاصه مدل پژوهش را به نمایش گذاشته است.

جدول ۳. خلاصه مدل پژوهش

روابط	تأثیر	تی	وضعیت
شایستگی بر ابعاد شخصیتی	۰/۱۸۴	۱/۱۳۲	عدم تأیید
تجربه بر ابعاد شخصیتی	۰/۳۳۰	۱/۹۴۳	عدم تأیید
استقلال بر ابعاد شخصیتی	۰/۵۹۶	۴/۸۶۶	تأیید
اعمال مراقبت حرفه‌ای بر ابعاد شخصیتی	۰/۴۰۵	۳/۸۶۹	تأیید
صداقت بر ابعاد شخصیتی	۰/۲۲۶	۲/۴۷۲	تأیید
شایستگی بر کیفیت حسابرسی	۰/۴۴۹	۲/۵۹۷	تأیید
تجربه بر کیفیت حسابرسی	۰/۱۵۶	۱/۰۵۶	عدم تأیید
استقلال بر کیفیت حسابرسی	۰/۵۸۴	۴/۱۵۵	تأیید
اعمال مراقبت حرفه‌ای بر کیفیت حسابرسی	۰/۰۱۳	۰/۱۳۰	عدم تأیید
صداقت بر کیفیت حسابرسی	۰/۱۸۵	۲/۲۷۶	تأیید
ویژگی‌های شخصیتی بر کیفیت حسابرسی	۰/۷۵۲	۵/۴۰۱	تأیید

مطابق با نتایج مدل پژوهش مشخص گردید که استقلال، اعمال مراقبت حرفه‌ای و صداقت بر ابعاد شخصیتی حسابرسان تأثیر معناداری دارد. نتایج همچنین نشان داد که شایستگی، استقلال و صداقت بر کیفیت حسابرسی تأثیرگذار است. مطابق با نتایج تحقیق مشخص گردید که ویژگی‌های شخصیتی بر کیفیت حسابرسی تأثیر معناداری دارد. به‌منظور بررسی برازش مدل پژوهش از شاخصهای منتخب استفاده گردید. جدول شماره ۴ نتایج مربوط به شاخصهای برازش مدل پژوهش را نشان میدهد.

جدول ۴. شاخصهای برازش

وضعیت	معیار	اعمال مراقبت حرفه‌ای	کیفیت حسابرسی	ویژگی شخصیتی	استقلال	صداقت	تجربه	شایستگی	
مطلوب	بالاتر از ۰/۷	۰/۸۳	۰/۸۰	۰/۸۱	۰/۸۰	۰/۸۲	۰/۸۱	۰/۸۷	آلفای کرونباخ
مطلوب	بالاتر از ۰/۷	۰/۸۸	۰/۸۷	۰/۸۶	۰/۸۷	۰/۸۵	۰/۸۸	۰/۸۹	پایایی ترکیبی
مطلوب	بالاتر از ۰/۴	۰/۵۴	۰/۵۳	۰/۵۲	۰/۵۷	۰/۵۳	۰/۵۲	۰/۵۴	میانگین واریانس استخراجی
مطلوب	ضعیف=۰/۱۹ متوسط=۰/۳۳ قوی=۰/۶۷	-	۰/۹۵	۰/۹۴	-	-	-	-	ضریب تعیین

به‌منظور بررسی روایی واگرا از روش فورنل و لاکر^۱ (۱۹۸۱) استفاده شد. جدول ۵ نتایج روایی واگرا با استفاده از روش فورنل و لاکر را نشان میدهد.

جدول ۵. شاخصهای برازش

اعمال مراقبت حرفه‌ای	کیفیت حسابرسی	ویژگی شخصیتی	استقلال	صداقت	تجربه	شایستگی	
						۰/۷۳	شایستگی
					۰/۷۲	۰/۴۵۲	تجربه
				۰/۷۲	۰/۳۱۷	۰/۱۰۷	صداقت
			۰/۷۵	۰/۲۰۰	۰/۲۳۷	۰/۳۰۱	استقلال
		۰/۷۲	۰/۳۲۵	۰/۴۱۱	۰/۵۳۲	۰/۵۴۲	ویژگی شخصیتی
	۰/۷۲	۰/۷۴۱	۰/۵۲۶	۰/۴۸۵	۰/۵۲۰	۰/۶۲۵	کیفیت حسابرسی
۰/۷۳	۰/۷۵۲	۰/۵۲۴	۰/۳۵۸	۰/۲۸۷	۰/۲۶۹	۰/۲۴۵	اعمال مراقبت حرفه‌ای

1. Fornell-Larcker

همان طور که نتایج جدول ۵ نشان میدهد، ریشه دوم مقادیر میانگین واریانس استخراجی هر سازه بزرگ تر از مقادیر همبستگی آن سازه با سازه‌های دیگر می‌باشد. جدول ۶ نتایج مربوط به شاخص برازش کلی مدل^۱ را نشان میدهد.

جدول ۶. شاخص GOF

عوامل	مقادیر اشتراکی	R2	$GOF = \sqrt{R2} \times \text{مقادیر اشتراکی}$
ویژگی شخصیتی	۰/۵۲	۰/۹۴	۰/۶۹۹
کیفیت حسابرسی	۰/۵۳	۰/۹۵	۰/۷۰۹

با توجه به اینکه میزان مطلوب شاخص GOF بالاتر از ۰/۳۶ می‌باشد، می‌توان چنین اعلام داشت که میزان این شاخص در دو متغیر وابسته تحقیق در وضعیت مطلوبی قرار دارد. با توجه به نتایج مربوط به شاخص برازش مدل، مشخص شد که مدل پژوهش در تمامی شاخصها از برازش مناسبی برخوردار می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

کیفیت حسابرسی یکی از متغیرهای مهم در حسابداری می‌باشد که همواره به صورت جدی از سوی پژوهشگران، مورد بحث بوده است. به صورتی که محققان بسیاری دغدغه بهبود و گسترش سطح کیفیت حسابرسی را داشته‌اند. کیفیت حسابرسی به مواردی اطلاق می‌شود که به این احتمال کمک می‌کند که حسابرسان به هدف اساسی دستیابی به اطمینان معقول از عاری بودن گزارش مالی به‌عنوان یک کل از تحریف بااهمیت دست یابند. کیفیت گزارش‌های مالی برای بازارها و سرمایه‌گذاران مطمئن و آگاه، کلیدی است. هدف حسابرسی مستقل ایجاد اطمینان نسبت به کیفیت گزارش‌های مالی است. بهبود کیفیت حسابرسی و ثبات اجرای حسابرسی برای حفظ اعتماد به اطمینان مستقلاً که ارائه می‌کنند ضروری است. حسابرسان باید اطمینان معقولی از عدم تحریف بااهمیت گزارش‌های مالی کسب کنند، نسبت به برآوردها و روش‌های حسابداری شک و تردید کافی داشته باشند و هرگونه نقص شناسایی شده را برطرف سازند تا سرمایه‌گذاران و سایر استفاده‌کنندگان گزارش‌های مالی بتوانند به کیفیت اطلاعات موجود در آنها اطمینان داشته باشند. این مسئله سبب شده است تا اهمیت بهبود سطح کیفیت حسابرسی به‌عنوان یک دغدغه جدی از سوی محققان حوزه حسابداری موردتوجه قرار گیرد. کریستینا و برهمانا^۲ (۲۰۱۹) بیان می‌کنند که حتی اگر

1. GOF

2. Christina & Brahmanab

برخی از مطالعات تفاوت‌های فردی در حساب‌رسان را به کیفیت حسابرسی مرتبط می‌کنند، نتایج هنوز سازگار نیستند. برخی از مطالعات بر تأثیر چندین ویژگی شخصی حساب‌رسان متمرکز بودند، اما بر شخصیت حساب‌رسان تمرکز نکردند (گول و همکاران^۱، ۲۰۱۳). مطالعاتی که بر تأثیر شخصیت حساب‌رسان بر کیفیت حسابرسی متمرکز بود، رابطه معناداری بین آن‌ها پیدا کرد (گاندری و لیاناراجچی^۲، ۲۰۰۷، کریستینا و برهمانا، ۲۰۱۹، بالاسینگام و همکاران^۳، ۲۰۱۹). به این ترتیب، مطالعه حاضر با هدف بررسی تأثیر شایستگی، استقلال، صداقت، اعمال مراقبت حرفه‌ای و تجربه حساب‌رسان بر کیفیت حسابرسی با در نظر گرفتن ابعاد شخصیتی طراحی و اجرا شد.

مطابق با نتایج مدل پژوهش مشخص شد که استقلال، اعمال مراقبت حرفه‌ای و صداقت بر ابعاد شخصیتی حساب‌رسان تأثیر معناداری دارد. نتایج همچنین نشان داد که شایستگی، استقلال و صداقت بر کیفیت حسابرسی تأثیرگذار است. مطابق با نتایج تحقیق مشخص شد که ویژگی‌های شخصیتی بر کیفیت حسابرسی تأثیر معناداری دارد. به عبارتی، نتایج نشان داد که ویژگی‌های شخصیتی نقش تعیین‌کننده‌ای در جهت بسترسازی در مسیر بهبود کیفیت حسابرسی داشته باشد. برخی متغیرها به واسطه ابعاد شخصیتی می‌توانند تأثیرگذاری عمیق‌تری را بر حوزه‌های مختلف از جمله کیفیت حسابرسی داشته باشند. در تحقیقات مختلفی به این مسئله اشاره شده است. پوترا و دویراندرا^۴ (۲۰۱۹) در تحقیق خود اهمیت ویژگی‌های شخصیتی در مسیر توسعه عملکرد حساب‌رسان را مورد توجه قرار دادند. همچنین خدفی و همکاران (۲۰۱۹) نیز اشاره داشتند که ویژگی‌های شخصیتی حساب‌رسان می‌تواند نقش مهم و تعیین‌کننده‌ای بر کیفیت عملکرد آنان داشته باشد. ویژگی‌های شخصیتی در میان حساب‌رسان نقش مهم و اساسی در مسیر فعالیت و عملکرد آنان دارد و می‌تواند فرایندهای شغلی حساب‌رسان را به شدت تحت شعاع قرار دهد. پی بردن به نوع ویژگی‌های شخصیتی حساب‌رسان با توجه به محیط‌های فردی و شغلی می‌تواند نقش مهمی در بهبود عملکردهای آنان داشته باشد (هائریدیستیا و فادجانی، ۲۰۱۹، ۲۵). ساماجیائو و فلیسیو^۵ (۲۰۲۲) بیان می‌کنند که ویژگی‌های شخصیتی از جمله سازگاری، وظیفه‌شناسی و باز بودن مثبت با کیفیت حسابرسی مرتبط است و وظیفه‌شناسی و روان‌پزشکی بر کاهش عملکرد کیفیت حسابرسی تأثیر منفی می‌گذارد.

برای توصیف ساختار ویژگی برای مطالعه شخصیت، مدل پنج بزرگ (به‌عنوان مثال، فراگ

1. Gul, Wu & Yang
2. Gundry & Liyanarachchi
3. Balasingam, Arumugam & Sanatova
4. Putra & Dwirandra
5. Samagaio and Felicio

و الیاس^۱، (۲۰۱۶) به‌طور گسترده پذیرفته‌شده است (کاستا و مک کری^۲، ۲۰۰۸). با این وجود، اکثر مطالعات در مورد شخصیت حسابرس از مدل منبع کنترل (کریستینا و برهمانا، ۲۰۱۹) یا در مورد تیپ شخصیتی A و B استفاده می‌کنند (کلی و مارگه‌ایم^۳، ۱۹۹۰، مالون و رابرتز^۴، ۱۹۹۶، گاندری و لیاناراچچی، ۲۰۰۷، بالاسینگام و همکاران^۵، ۲۰۱۹). علاوه بر این، دی فوند و ژانگ (۲۰۱۴) بیان می‌کنند که برخی از ابعاد شایستگی‌های حسابرس در محدوده کیفیت حسابرسی مورد تحقیق قرار نگرفته‌اند، یعنی ویژگی‌های فردی حسابرس در هدایت کیفیت حسابرسی، مانند شک‌گرایی حرفه‌ای و ویژگی‌های شخصیتی، در میان سایر موارد. گاندری و لیاناراچچی (۲۰۰۷، ۱۴۰) بیان می‌کنند که «تحقیقات بیشتر در مورد تیپ شخصیتی و تأثیرات آن، مؤسسات حسابرسی را بهتر قادر می‌سازد تا نیازهای آموزشی و توسعه کارکنان را شناسایی کرده و به‌طور مؤثر به آن‌ها رسیدگی کنند». در تفسیر این مسئله لازم به ذکر است که ویژگی‌های شخصیتی حسابرسان به واسطه تأثیرگذاری بر رفتارها و نگرش‌های آنان می‌تواند تعیین‌کننده مهمی در جهت بهبود عملکرد آنان در محیط‌های شغلی باشد. به عبارتی ویژگی‌های شخصیتی حسابرسان به‌واسطه نفوذ بر سطح رفتارها و نگرش‌های آنان می‌تواند از جایگاه ارزشمندی در مسیر بهینه‌سازی عملکرد آنان داشته باشد. این مسئله می‌تواند در برخی حوزه‌ها از جمله کیفیت حسابرسی خود را نمود کند و باعث افزایش سطح کیفیت حسابرسی گردد. به نظر می‌رسد ویژگی‌های شخصیتی به‌واسطه کارکردهای خود در مسیر رشد و تعالی حسابرسان و تطابق آنان با محیط پیرامون خود می‌تواند بستر مطلوب و مناسبی در جهت ارتقا عملکرد آنان در حوزه حسابرسی را فراهم نماید. این مسئله سبب گردیده است تا ویژگی‌های شخصیتی از نقش میانجی‌گری در جهت بهبود کیفیت حسابرسی برخوردار باشد.

هدف کیفیت حسابرسی کمک به مدیران اجرایی حسابرسی و حسابرسان داخلی با در نظر داشتن کیفیت در تمام عناصر حسابرسی داخلی، از برنامه‌ریزی استراتژیک و عملیاتی گرفته تا وظایف روزمره است.

با توجه به نتایج پژوهش حاضر، پیشنهاد می‌گردد با برگزاری دوره‌های آموزشی در خصوص تطابق حسابرس و محیط پیرامون، شرایطی جهت بهبود سطح کیفیت حسابرسی را فراهم نمود. همچنین با توجه به نتایج، پیشنهاد می‌شود با ارتقا سطح زیرساخت‌های نظارتی در خصوص برخی مسائل از جمله استقلال و آزادی عمل حسابرسان و همچنین تقویت

1. Farag & Elias
2. Costa & McCrae
3. Kelly & Margheim
4. Malone & Roberts
5. Balasingam, Arumugam & Sanatova

شایستگی آنان به واسطه دوره‌های تعالی بخشی، شرایطی جهت بهبود کیفیت حسابرسی را فراهم نمود. همچنین پیشنهاد می‌شود با شناسایی نیازها و خلاهای حسابرسان، ضمن اعمال مراقبت‌های حرفه‌ای، شرایطی جهت بهبود و تعالی کیفیت حسابرسی را فراهم نمود.

منابع

پیری، پرویز و آشتاب، علی و علی اکبرلو، علیرضا و خاکپور حیدرانلو، ابراهیم (۱۴۰۰). بررسی رابطه بین ویژگی‌های کمیته حسابرسی و کیفیت حسابرسی با رویکرد مدل‌سازی معادلات ساختاری، دومین کنفرانس بین‌المللی چالش‌ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت و حسابداری، دامغان.
مرتضوی، محمدمصدق (۱۴۰۰). بررسی رابطه بین تلاش حسابرسان و کیفیت حسابرسی در شرکت‌های پذیرفته‌شده بورس اوراق بهادار تهران. چهارمین همایش بین‌المللی دانش و فناوری هزاره سوم اقتصاد، مدیریت و حسابداری ایران، تهران.

- Agus, T. (2014). "The influence of professional auditors 'skepticism, audit situation, independence, ethics, expertise and experience on the accuracy of giving auditors' opinions at the Public Accounting Firm in Yogyakarta," *Muhamadiyah Journal of Accounting*, 1-17
- Al-Nimer, M., & Mustafa, F. M. (2022). Accounting students' demographics and competencies: the mediating role of student engagement. *Accounting Education*, 31(2), 213-241.
- Azizkhani, M., Hossain, S., & Nguyen, M. (2023). Effects of audit committee chair characteristics on auditor choice, audit fee and audit quality. *Accounting & Finance*. 63(3), 3675-3707.
- Balasingam, S., Arumugam, D., & Sanatova, A. (2019). Auditors Acceptance of Dysfunctional Behaviour in Kazakhstan. *International Journal of Recent Technology and Engineering*, 7(5S), 134-140.
- Chaffer, C., & Webb, J. (2017). An evaluation of competency development in accounting trainees. *Accounting Education*, 26(5-6), 431-458.
- Chow, D., & Bracci, E. (2020). Neoliberalism, accounting, and the transformation of subjectivities in social work: A study on the implementation of personal budgets. *Financial Accountability & Management*, 36(2), 151-170.
- Christensen, B., Smith, K. W., Wang, D., & Williams, D. (2023). The audit quality effects of small audit firm mergers in the United States. *AUDITING: A Journal of Practice & Theory*, 1-25.

- Christinaa, V., & Brahmanab, S. S. (2019). The influence of individual differences on the quality of investigative audits. *International Journal of Innovation, Creativity and Change*, 6(5), 156-166.
- Citron, D. B. (2003). The UK's framework approach to auditor independence and the commercialization of the accounting profession. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 16(2), 244-274.
- Costa Jr, P. T., & McCrae, R. R. (2008). *The Revised Neo Personality Inventory (neo-pi-r)*. Sage Publications, Inc.
- Damanik, D. P. P., Hutagalung, G., & Ginting, R. R. (2021). Analysis of the Effect of Auditor Independence, and Auditor Ethics on Audit Quality at a Public Accounting Firm in Medan City with Auditor Experience as a Moderating Variable. *Journal of Economics, Finance and Management Studies*, 4(08), 1499-1508.
- Darmawan, B. (2020, December). The Effect of Responsiveness, Involvement of Audit Committee, Executive Involvement, Conduct of Audit Field Work, Professional Care and Experience of Fraud. In *International Colloquium Forensics Accounting and Governance (ICFAG) (Vol. 1(1): 155-164)*.
- Farag, M. S., & Elias, R. Z. (2016). The relationship between accounting students' personality, professional skepticism and anticipatory socialization. *Accounting Education*, 25(2), 124-138.
- Gul, F. A., Wu, D., & Yang, Z. (2013). Do individual auditors affect audit quality? Evidence from archival data. *The Accounting Review*, 88(6), 1993-2023.
- Gundry, L. C., & Liyanarachchi, G. A. (2007). Time budget pressure, auditors' personality type, and the incidence of reduced audit quality practices. *Pacific Accounting Review*. 19(2), 125-152.
- Gunn, J., Li, C., Liao, L., & Zhou, S. (2021). Is it better to Kill Two Birds with One Stone? Internal Control Audit Quality and Audit Costs for Integrated vs. Non-integrated Audits. *The Accounting Review*.
- Haeridiŝtia, N., & Fadjarenie, A. (2019). The effect of independence, professional ethics & auditor experience on audit quality. *International Journal of Scientific & Technology Research*, 8(2), 24-27.
- Hannan, R. L., Rankin, F. W., & Towry, K. L. (2006). The effect of information systems on honesty in managerial reporting: A behavioral perspective. *Contemporary Accounting Research*, 23(4), 885-918.

Journal of Business Research, 141, 794-807

Karim, A., Syamsuddin, I., Jumarding, A., & Amrullah, A. (2022). The Effect of Gender Independence and Leadership Style on Audit Quality in Makassar Public Accounting Offices. *International Journal of Social Science Research and Review*, 5(7), 114-126.

Kelly, T., & Margheim, L. (1990). The Impact of Time Budget Pressure. *Personality and Leadership*. 4. 1-11.

Khaddafi, M., Machmuddah, Z., Pamungkas, I. D., & Milanie, F. (2019). The effects of gender, task complexity, obedience pressure, auditor experience, and knowledge audit on audit judgment. In *Business Innovation and Development in Emerging Economies* (pp. 25-33). CRC Press.

Lawson, R. A., Blocher, E. J., Brewer, P. C., Morris, J. T., Stocks, K. D., Sorensen, J. E., ... & Wouters, M. J. (2015). Thoughts on competency integration in accounting education. *Issues in Accounting Education*, 30(3), 149-171.

Malone, C. F., & Roberts, R. W. (1996). Factors associated with the incidence of reduced audit quality behaviors. *Auditing*, 15(2), 49.

Morris, D. E., & Kilian, C. M. (2007). Do accounting students cheat? A study examining undergraduate accounting students' honesty and perceptions of dishonest behavior. *A Study Examining Undergraduate Accounting Students' Honesty and Perceptions of Dishonest Behavior* (August 2007).

Pattih, I., Rianse, U., Hajar, I., & Anto, L. O. (2021). The Effect of Integrity, Professionalism, and Independence on the Work Environment and Audit Quality at the Inspectorate Office in Southeast Sulawesi Province. *Solid State Technology*, 64(2), 3025-3032.

Putra, G. S. A., & Dwirandra, A. A. N. B. (2019). The effect of auditor experience, type of personality and fraud auditing training on auditors' ability in fraud detecting with professional skepti-

cism as a mediation variable. *International research journal of management, IT and social sciences*, 6(2), 31-43.

Putri, A. L., & Nengzih, N. (2021). The Effect of Competence, Work Experience, and Internal Control Auditor's on Audit Quality (Case Study on Internal Auditors of Pt Bank Rakyat Indonesia (Bri) Tbk). *Saudi J Econ Fin*, 5(4), 133-140.

Rankin, F. W., Schwartz, S. T., & Young, R. A. (2008). The effect of honesty and superior authority on budget proposals. *The Accounting Review*, 83(4), 1083-1099.

Samagaio, A. and Felício, T. (2022). The influence of the auditor's personality in audit quality.

Talha, M., Wang, F., Maia, D., & Marra, G. (2022). Impact of information technology on accounting and finance in the digital health sector. *Journal of Commercial Biotechnology*, 27(2).

Turner, M., & Tyler, M. (2022). Demonstrating critical thinking in accounting: applying a competency framework. *Accounting Education*, 1-22.

Widyanto, M. L., Kwarto, F., & Kurniawati, S. (2018). Pengaruh Kompetensi, Etika, dan Pengalaman Kerja terhadap Kualitas Auditor Internal. *Profita*, 11(2), 165-182.

Willekens, M., Dekeyser, S., Bruynseels, L., & Numan, W. (2023). Auditor market power and audit quality revisited: effects of market concentration, market share distance, and leadership. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 38(1), 161-181.

Xiao, T., Geng, C., & Yuan, C. (2020). How audit effort affects audit quality: An audit process and audit output perspective. *China Journal of Accounting Research*, 13(1), 109-127.

Zhengdan, X., Rong, X., & Chunyuan, H. (1997). Due professional care of certified public accountants in the People's Republic of China. *Managerial Auditing Journal*. 12(4/5), 214-218.